

Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych
Biuro Dyrektora Generalnego UdSKiOR

Zbiorcza informacja o petycjach rozpatrzonych w 2018 r.

W 2018 r. do Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wpłynęło 18 petycji, spośród których 16 zostało rozpatrzonych (bezpośrednio przez Urząd), 1 została przekazana do rozpatrzenia zgodnie z właściwością, a 1 została pozostawiona bez rozpatrzenia.

Petycje dotyczyły następującej problematyki:

- petycja z dnia 3 stycznia 2018 r. – podjęcia przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych działań zmierzających do zwiększenia kwoty ryczałtu energetycznego dla wdów pozostałych po kombatantach – załatwiono odmownie pismem z dnia 14 marca 2018 r. informującym, że kwota ryczałtu energetycznego, zgodnie z art. 20 ust. 3c-3g ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, jest corocznie waloryzowana o wskaźnik wzrostu cen energii (ok. 4% rocznie), w konsekwencji czego nie można podzielić argumentacji dotyczącej zasadności zmiany przepisów regulujących wysokość tego ryczałtu;
- petycja z dnia 3 stycznia 2018 r. – postulatu, aby ogólna kwota świadczeń wypłacanych kombatantom przez organy rentowe była stała, niezależnie od zmniejszającej się liczby żyjących kombatantów, co miałoby zapewnić stały wzrost kwot świadczeń wypłacanych żyjącym kombatantom oraz postulatów w zakresie zasad orzekania o inwalidztwie wojennym – załatwiono odmownie pismem z dnia 30 marca 2018 r. informując, że o ile rzeczywiście maleje ogólna kwota świadczeń wypłacanych żyjącym kombatantom, to równocześnie rośnie ogólna kwota świadczeń dla osób walczących o niepodległość w latach 1956-1989. Poinformowano jednocześnie, że przepisy prawa w zakresie orzekania o inwalidztwie wojennym praktycznie odpowiadają postulatowi zgłaszanemu przez autora petycji, przy czym pełne ich urzeczywistnienie nie jest możliwe z uwagi na konieczność stwierdzenia związku przyczynowego między obecnym stanem zdrowia kombatanta albo innej osoby uprawnionej a faktem doznania przez tę osobę represji;

- petycja z dnia 8 marca 2018 r. – zmiany ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych poprzez zrównanie przywilejów kombatantów i przywilejów działaczy opozycji antykomunistycznej i przyznanie tym ostatnim prawa do dodatku pielęgnacyjnego z tytułu zaliczenia do I grupy inwalidzkiej lub ukończenia 75 roku życia – załatwiono odmownie pismem z dnia 4 czerwca 2018 r. informując, że każdy działacz opozycji, który ukończył 75 lat lub który został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy i do samodzielnej egzystencji – tak samo, jak kombatant – ma prawo do dodatku pielęgnacyjnego, przy czym podstawami prawnymi tych uprawnień są te same przepisy: art. 75 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych albo art. 27 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników albo art. 25 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy i ich rodzin;
- petycja z dnia 29 marca 2018 r. – uchwalenia ustawy o zadośćuczynieniu dla Sybiraków – załatwiono pismem z dnia 4 czerwca 2018 r. informując, że kilkakrotnie (w 2009 r. i w 2013 r.) Sejm Rzeczypospolitej Polskiej podejmował prace ustawodawcze dotyczące stosownego projektu ustawy, jednakże bez rezultatu w postaci uchwalonej ustawy oraz że po 1993 r. prowadzone były ze Stroną rosyjską rozmowy na temat odszkodowań dla obywateli polskich represjonowanych w Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, które jednakże także nie przyniosły rezultatów. Na koniec poinformowano, że w chwili obecnej (na moment udzielania odpowiedzi na petycję) nie są prowadzone żadne prace parlamentarne dotyczące ustawowego uregulowania kwestii zadośćuczynienia dla Sybiraków, niemniej jednak Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej podjęła rozmowy ze środowiskiem Sybiraków mające na celu wypracowanie rozwiązania tej kwestii;
- petycja z dnia 25 kwietnia 2019 r. – modyfikacji prawa kombatanckiego – załatwiono odmownie pismem z dnia 14 maja 2018 r. informując,

że ustawa z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, co do zasady, nie odnosi się do prześladowań i represji po 1956 r. (wyjątek stanowią wyłącznie uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia albo śmierć na skutek wydarzeń na Wybrzeżu w 1970 r.), a osoby, które doznały represji w latach 1956-1989 zostały objęte zakresem ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych. Ponadto poinformowano, że ewentualne uwzględnienie postulatów przedstawionych w petycji pozostaje poza właściwością Urzędu;

- petycja z dnia 27 kwietnia 2018 r. – zmiany ustawy z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej i osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich polegającej na zniesieniu warunku przebywania na deportacji co najmniej 6 miesięcy – pozostawiono bez rozpatrzenia z uwagi na fakt, że w 2016 r. Urząd rozpatrzył już petycję tej samej osoby w tej samej sprawie (petycja z dnia 17 października 2016 r.), o czym poinformowano w piśmie z dnia 4 czerwca 2018 r.;
- petycja z dnia 12 maja 2018 r. – zmiany ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego w celu uznania części działaczy opozycji antykomunistycznej za członków Korpusu Weteranów Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej – rozpatrzono odmownie pismem z dnia 26 września 2018 r. informując, że środowiska kombatanckie przeciwne są temu rozwiązaniu, w konsekwencji czego Urząd nie będzie podejmował żadnych działań mających zmienić *status quo*;
- petycja z dnia 21 czerwca 2018 r. – wystąpienia przez Szefa Urzędu z inicjatywą ustawodawczą w zakresie zmiany ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych – załatwiono odmownie

pismem z dnia 26 września 2018 r. informując, że w 2016 r. Rada Ministrów negatywnie odniosła się do identycznej, jak postulowana w petycji zmiana wymienionej ustawy, a uzasadnienie tego stanowiska pozostaje nadal aktualne;

- petycja z dnia 24 lipca 2018 r. – zmiany ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych w celu uznania małżonków osób represjonowanych za osoby represjonowane – przekazano do rozpatrzenia Komisji Polityki Społecznej i Rodziny Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej;
- petycja z dnia 10 sierpnia 2018 r. – zmiany ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych w celu przyznania prawa do świadczenia pieniężnego wdowom po działaczach opozycji antykomunistycznej lub osobach represjonowanych z powodów politycznych – rozpatrzono odmownie pismem z dnia 22 października 2018 r. informując, że rozwiązanie takie zostało usunięte z pierwotnego projektu ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych w trakcie prac parlamentarnych (w senackiej podkomisji) nad tym projektem. W omawianym zakresie nie pojawiły się nowe przesłanki pozwalające na wszczęcie procedury legislacyjnej w odniesieniu do stosownego projektu ustawy zmieniającej obowiązującą ustawę, w konsekwencji czego Urząd nie będzie podejmował żadnych działań mających zmienić *status quo*;
- petycja z dnia 23 sierpnia 2018 r. – zmiany ustawy z dnia 31 maja 1996 r. o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich w celu zmiany wysokości świadczenia pieniężnego dla osób deportowanych (nawet do 600,00 zł) – rozpatrzono odmownie pismem z dnia 21 listopada 2018 r. informując, że to nie Polska była sprawcą represji, w związku z czym

wspomniane świadczenie nie ma charakteru rekompensaty czy odszkodowania, a wyłącznie charakter dowodu pamięci;

- petycja z dnia 1 września 2018 r. – odzyskania przez członków Korpusu Weteranów Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej legitymacji inwalidy wojennego – rozpatrzono odmownie pismem z dnia 17 grudnia 2018 r. informując, że (w momencie rozpatrywania petycji) w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej rozpatrywany był rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw, który przewidywał, że osobom, którym do dnia wejścia w życie tej ustawy organy rentowe wydały legitymacje osoby represjonowanej będą wydawane, na wniosek tych osób, książki inwalidy wojennego;
- petycja z dnia 3 września 2018 r. – zrównania uprawnień osób represjonowanych przed i po 1956 r. – rozpatrzono odmownie pismem z dnia 17 grudnia 2018 r. informując, że zakres uprawnień dla ofiar represji w rozumieniu ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego jest szerszy, niż zakres uprawnień dla ofiar represji w rozumieniu ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych i nie ma uzasadnienia dla zrównania uprawnień w sposób proponowanych w petycji;
- petycja z dnia 25 września 2018 r. – zmiany ustawy z dnia 31 maja 1996 r. o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich i ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych – rozpatrzono odmownie pismem z dnia 19 grudnia 2018 r. informując, że w zakresie postulatu zmiany pierwszej z wymienionych ustaw sprawa będąca przedmiotem petycji jest identyczna ze sprawą będącą przedmiotem petycji z dnia 23 sierpnia 2018 r., na którą udzielono odpowiedzi w dniu 21 listopada

2018 r. W zakresie zaś postulatu zmiany drugiej z wymienionych ustaw (w celu poszerzenia kręgu uprawnionych do odszkodowania i zadośćuczynienia o osoby o potwierdzonym statusie działacza lub osoby represjonowanej) wskazano, że takie poszerzenie kręgu uprawnionych byłoby nieuzasadnione i prowadziłyby do uzyskania szerszego zakresu uprawnień, niż posiadają kombatancki;

- petycja z dnia 19 listopada 2018 r. – uzupełnienia regulacji ustawowych pojęcia represji z powodów politycznych o formę represji, jaką było „zmuszanie do emigracji politycznej z wydanym paszportem tylko w jedną stronę” – rozpatrzono odmownie pismem z dnia 25 stycznia 2019 r. informując, że Urząd nie posiada inicjatywy ustawodawczej, a obowiązujące przepisy uznają za represje z powodów politycznych wyłącznie niektóre najbardziej dotkliwe formy szykan i represji ze strony reżimu komunistycznego;
- petycja z dnia 26 listopada 2018 r. – zmiany ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego w celu poszerzenia kręgu uprawnionych do odszkodowania i zadośćuczynienia o osoby o potwierdzonym statusie działacza lub osoby represjonowanej – załatwiono odmownie pismem z dnia 17 stycznia 2019 r. informując, że w 2016 r. Rada Ministrów negatywnie odniosła się do identycznej, jak postulowana w petycji zmiana wymienionej ustawy, a uzasadnienie tego stanowiska pozostaje nadal aktualne;
- petycja z dnia 13 grudnia 2018 r. – podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej na celu zmianę zasad przeliczania okresów niewykonywania pracy na skutek represji politycznych na inny, niż stosowany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – rozpatrzono odmownie pismem z dnia 9 stycznia 2019 r. informując, że Urząd nie posiada inicjatywy ustawodawczej, a właściwym adresatem petycji może być Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- petycja z dnia 21 grudnia 2018 r. – zmiany ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach

represjonowanych z powodów politycznych w celu objęcia jej zakresem wszystkich osób represjonowanych (a nie tylko osób poddanych represjom wymienionym w tej ustawie) – rozpatrzono odmownie pismem z dnia 9 stycznia 2019 r. informując, że Urząd nie posiada inicjatywy ustawodawczej.